Zaterdag, 17 April 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang, No. 8880

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zonnags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Grootste bombardement van 1943.

600 Raf-vliegtuigen bestoken Pilsen in Tsjechoslowakije en Mannheim-Ludwigshafen in Duitsland.

Russen boven Noord-Oosten van Duitsland.

Daglicht-aanvallen op Ostende, Le Havre, Brest, Lorient enz.

VERKLARING OVER BRITS WEST INDIË.

De Britse Secretaris van Koloniën, Oliver Standley, zeide in het Lagerhuis bij een debat over het koloniale bestuur in West-Indië, dat het vermetel is te denken, dat West Indië ooit kan hopen dezelfde staat van industrialisatie te bereiken als door andere landen bereikt is, die door hun aardrijkskundige ligging meer begunstigd worden.

De Secretaris zeide na de oorlog de steun van het Huis te zullen verwelkomen om meer gelden te besteden aan de ontwikkeling van West Indië. Doch — aldus Stanley — „zulk geld zal verspild zijn tenzij Groqt Britannië de steun, de belangstelling en de samenwerking hebbe van de eilandbewoners."

Hij wees erop, dat de gebieden vooral gebrek hebben aan minerale bronnen en slecht gelegen zijn voor deelneming aan de wereldhandel. Hij legde echter uit, dat een beperkt gebied van West Indië gelegenheid biedt voor secondaire takken van nijverheid (Londen, (AP) 16.4).

COMMUNIQUÉ VAN DE BRITSE ADMIRALITEIT.

„Marine-vliegtuigen, die onder het Gevechtscommando van de Royal Airforce opereren, namen Donderdagmorgen vroeg grote strijdkrachten waar van vijandelijke e-boten nabij de Oostkust van Engeland. Dit werd gemeld. Lichte strijdkrachten van de Koninklijke Britse Marine trokken uit om den vijand te onderscheppen. De torpedojager „Westminster" en de kanonneerboot „Widgeon' 'kwamen met de vijandelijke strijdmacht in botsing en leverden strijd. Bij de scherpe gevechten zette de „Westminster" 2 e-boten in brand. Een daarvan zag men in de lucht vliegen. De andere trok zich terug achter een rookgordijn. Kort daarna werd ook in deze richting de flikkering van een ontploffing gezien.

De „Westminster" en de „Widgeon" plaatsten voltreffers op nog 4 andere e-boten, die zich in Oostelijke richting terugtrokken. De rest van de vijandelijke strijdmacht brak de strijd af. Albacore vliegtuigen van de marine-luchtmacht vatten de achervolging op en onderschepten later wederom enkele e-boten en bombardeerden haar. Twee bijna-treffers werden gezien. De „Westminster' en de „Widgeon" leden geen verliezen aan manschappen of enige schade in dit gevecht" (Londen, (AP) 16.4).

ZEEGEVECHTEN NABIJ LE HAVRE.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit: „In de nacht van Woensdag op Donderdag bestreden lichte kuststrijdkrachten onder bevel van Luitenant-Commandant Peter Malcolm Scott 3 vijandelijke bewapende treilers op ongeveer 32 kilometer ten Westen van Le Havre. Het vuur werd gericht op het laatste schip in de vijandelijke linie en vele voltreffers werden geplaatst. Hoewel men het schip niet zag zinken, zag men het stil houden en kalm branden. Al onze schepen keerden veilig naar de haven terug. Zij leden aan verliezen 1 dode en 4 gewonden. De naaste verwanten zijn ervan in kennis gesteld" (Londen, (AP) 16.4).

OSTENDE AANGEVALLEN.

In een van de langste en hevigste vluchten van het jaar bombardeerde de Royal Airforce overdag de industrie-objecten te Ostende. Toen de duisternis inviel waren de vluchten reeds 24 uur lang in voortgang. Zij waren gericht op het ontwrichten van de vijandelijke spoorlijnen, treinen, scheepvaart, scheepswerven en vliegvelden. De Royal Airforce ving Vrijdag vroeg aan met haar vluchten en viel bij de onophoudelijke aanvallen ook het vliegveld van Tricqueville aan waar FW109's verspreid stonden. Ook beschoot men twee mijnenvegers van 900 ton in de haven van Le Havre en beschoot men aldaar de olie-tanks en de dokken (Londen, (AP) 16.4).

LORIENT EN BREST ONDER DE BOMMEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart en het Noordamerikaanse Hoofdkwartier maakten bekend:

„Zware bommenwerpers van het Noordamerikaanse 8ste luchtcorps deden heden overdag aanvallen op de doelen in d havengbieden van Lorient en Brest.

Ontploffingen werden in het doelgebied gezien. De aanval werd bestreden door vijandelijke gevechtsvliegtuigen en verschillende vijandelijke toestellen werden door de bommenwerpers neergeschoten. Gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce en de Geallieerden beschermden de bommenwerpers, die Brest aanvielen. 4 Bommenwerpers en 2 gevechtsvliegtuigen worden vermist": De vliegers maakten melding van afweervuur en raakten in gevecht met 25 tot 30 Duitse jagers. Hoewel men enkele verliezen leed, werd de verrichting niet op zulk een grote schaal uitgevoerd als andere van de laatste tijd. Het was de eerste grote verrichting van Noordamerikaanse bommenwerpers binnen 41 dagen vanwege het slechte weer. De derde aanval was het van deze maand (Londen, (AP) 16.4).

PILSEN EN MANNHEIM-LUDWIGSHAFEN GEBOMBARDEERD.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht deden meer dan 600 vliegtuigen van het Bommenwerperscommando in de grootste nachtelijke verrichting van dit jaar een hevige aanval op twee van de meest belangrijke centra van de Duitse bewapenings-industrie. Lancsters en Halifaxes drongen in groten getale door naar de Skoda wapenfabrieken te Pilsen in Tsjechoslowakije. 37 Van deze vliegtuigen worden vermist.

Tegelijkertijd viel een andere strijdmacht van Wellingtons, Stirlings en Halifaxes het bewapeningscentrum Mannheim-Ludwigshafen aan. 18 Vliegtuigen worden hiervan vermist. De eerste rapporten geven te kennen, dat beide aanvallen geconcentreerd en geslaagd waren."

De verliezen aan bommenwerpers in de afgelopen nacht zijn de grootste van de oorlog. Het vroegere grootste verlies van 52 vliegtuigen werd geleden bij de aanval van duizend bommenwerpers op Bremen op 25 Juni 1942. Andere verliezen bij aanvallen met duizend bommenwerpers zijn: bij de aanval van 30 Mei 1942 op Keulen — 44; bij de aanval van 1 Juni 1942 op gvens in Berlijn, 51 veelmotorige bom-

ZWEEDSE DUIKBOOT VERLOREN GEGAAN.

De Zweedse duikboot „Ulven", welke een bemanning heeft van 34 man, wordt vermist bij manoeuvres aan de Zweedse Westkust (Stockholm, (AP) 16.4).

7 VLOTEN HEBBEN DE V.S.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox deelde mede, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika 7 vloten in de strijd tegen den vijand hebben. De Secretaris zeide niet waar deze vloten zich bevinden. Er bestaan echter 7 afzonderlijke marine-commando's. In de Noord- en Zuidatlantische Oceaan, in de Stille Oceaan, in de Stille Zuidzee in het Zuidwestelijke en uZidoostelijk deel van de Stille Ocean en in Europa.

Knox maakte melding van de 7 vloten bij het bekend maken van de benoeming van 4 Kapiteins voor nieuwe posten onder de laatste promoties tot de tijdelijke rang van Commodoor (Washington, (AP) 16.4).

NOORDAMERIKAANSE LUCHTAANVALLEN IN STILLE OCEAAN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat Noordamerikaanse bommenwerpers Donderdag voortgingen de Japanse stellingx in de Centrale Salomonseilanden te bestoken. Hierbij werd te Vila op het eiland Kolombangara een gebouw vernield, dat — naar men meent — een electrische centrale was. Voorts werd een vaartuig van ongeveer 25 meter in de Rekata-baai tot zinken gebracht.

Woensdag deden Noordamerikaanse vliegtuigen weer acht aanvallen op het eiland Kiska in de Aleoeten (Washington, (AP) 16.4).

OFFENSIEF?

Radio-Tokio beweerde, dat Japan thans in het offensief is en dat grotere druk wordt geoefend op Nieuw Guinea „en op Australië zelf". De uitzending werd door het Britse Ministerie van Voorlichting opgevangen (Londen, (AP) 16.4).

AAN HET RUSSISCHE FRONT.

De Russen maakten bekend, dat de troepen, die de stellingen aan de Donets ten Zuiden van Balakleya verdedigen, een Duits detachement van 120 man opruimden. Dit detachement slaagde er aanvankelijk in een wig in de Russische linies te drijven. De Russische artillerie bestookte de Duitse linies ten Noorden van Chuguev in sporadische nachtelijke activiteiten. Aan het Smolensk-front vonden artillerieduels plaats. Ten Zuiden van Bely legden de Russen een hinderlaag, waarbij een Duitse bevoorradingstrein werd verpletterd (Londen, (AP) 17.4).

NOREN WORDEN GEDWONGEN VOOR HITLER TE WERKEN.

Edwin Shanke seint uit Stockholm:

Betrouwbare berichten uit Oslo deelden mede, dat de Noorse jeugd onder dwang wordt gemobiliseerd voor Duitse militaire dienst — in strijd met de internationale wetgeving — en naar de oorlogsfronten gezonden wordt als onnodige of afgewezen arbeidsplichtigen.

Naar men zegt is hierdoor de meest ernstige crisis ontstaan in de drie jaren, dat Noorwegen bezet is. Een ander bericht zeide, dat de eerste Noren, die onder de arbeids-mobilisatiewet werden verkregen, de vorige week uit Oslo naar Duitsland werden gezonden. Het bericht zeide, dat het grootste deel van deze mensen uit motormecaniciëns bestond. Berichten uit Oslo zeggen, dat sommige gemobiliseerde mannen reeds in uniform zijn. Hieraan voegde men toe, dat zij gedwongen werden alle Noorse identificatie-papieren af te staan. Sommigen zouden onder dwang zich bij het Duitse leger hebben moeten aansluiten, terwijl anderen weigerden. Bijna allen weigerden om Duitse contracten te tekenen of de eed van trouw aan Hitler af te leggen.

De nazie-overheden deelden aan de jongelui mede, dat zij voor de duur van de oorlog zouden dienen en sloegen geen acht op de protesten, dat zij oorspronkelijk voor zes maanden diensttijd waren gemobiliseerd.

Aangezien het nieuws zich verspreidde, dat mannen naar Duitsland worden gezonden, melden steeds minder Noren zich aan bij de mobilisatiecentra. Naar men zegt, zouden ook de ouders zonder resultaat hebben geklaagd, dat de overeenkomsten geschonden worden.

De Noren thuis volgen meestal een politiek van passieve of heimelijke weerstand tegen de tactieken van verdrukking. Het resultaat hiervan is het nemen van gijzelaars op grote schaal voor de sabotage en het wegwerken van de geestelijkheid en de opvoeders (Stockholm, (AP) 16.4).

DE TOESTAND IN FRANS GUYANA.

Inlichtingen in Paramaribo ontvangen, deelden mede, dat Girauds Gouverneur in Frans Guyana alle decreten van Vichy heeft opgeheven, o.a. wetten en maatregelen gericht tegen aanhangers van Charles de Gaulle. Op de officiële courant zijn de woorden: „Travail, Famille, Patrie" vervangen door „Liberté, Egalité, Fraternité".

Politieke gevangenen zijn vrijgelaten. De voedselsituatie is zeer verbeterd, mede dank zij zendingen uit Suriname. De bevolking bevindt zich in uitstekende stemming.

TUNIS EN BIZERTE ZICHTBAAR

William King seint uit Chamouach, een dorpje in Noord-Tunis:

Britse voetknechten, gesteund door de artillerie, bestreden de Duitsers in de heuvelketen van waar Tunis en Bizerte weer zichtbaar zijn.

De Djebel Tanngoucha, een bergrug, die zich boven het hoogland uitsteekt en zich ten Noord-Oosten van Oued Zargua uitstrekt in de richting van Tunis, werd deze week in een krachtige Geallieerde aanval veroverd en Donderdag tijdelijk afgestaan bij Duitse tegenaanvallen.

De heuvel werd aan een hevig Geallieerd granaatvuur onderworpen, toen de Duitsers hun tegenaanval op Tanngoucha deden. De Duitsers namen de heuvel, doch werden er tenslotte afgeworpen.

De Djebel Tanngoucha is de tiende belangrijke top, die achtereenvolgens genomen werd sedert het Britse 1e leger zijn aanval begon. De Duitsers waren nog krachtig gelegerd in voorbereide stellingen op de Djebel el Amhera, welke een stuk van de weg tussen Medjez el Bab en Tebourba geheerst (Chamouch, (AP) 16.4).

Het nieuws van vandaag.

De Duitsers leerden in de afgelopen nacht, dat zij nergens op het Europese vasteland meer veilig zijn voor de Geallieerde bommenwerpers. De Skoda-fabrieken in Pilsen waren wel eens eerder aangevallen, maar met niet meer dan een handjevol bommenwerpers. De Engelsen — zo dacht Goering — zouden wel nooit een grote luchtmacht zo ver zenden en dan nog wel over het Ertsgebergte. Maar gelijk zijn mening, dat Berlijn nooit gebombardeerd zou worden, is ook dit vermoeden van Hermann door de feiten geloochend (blz. 1).

Honderden Lancasters en Halifaxes volbrachten de tocht, hoewel niet zonder verliezen. Doch hierbij bleef het niet. Ook het grote bewapenings-centrum Mannheim-Ludwigshafen aan de Rijn, in het Zuiden van Duitsland, werd door talrijke Britse vliegtuigen bestookt. Ook Noord-Oost en Noord-West Duitsland werden niet met rust gelaten, volgens bekendmaking van het DNB, zodat wel geheel Duitsland 's nachts in alarmtoestand zal hebben verkeerd (blz. 1).

De aanvallen van de afgelopen nacht waren echter niets dan een voortzetting van het non-stop luchtoffensief der laatste twee dagen. Talrijke objecten in West-Europa werden gisteren overdag aangevallen. Enkele der belangrijkste doelen waren Ostende, Le Havre, Brest en Lorient.

Steeds groter wordt de druk, die op de asstrijdkrachten in Tunis geoefend wordt. Vele plaatselijke gevechten worden gemeld door het communiqué van heden en in deze gevechten hadden de Fransen een goed aandeel (blz. 3).

Maar nog een groter aandeel zullen de Franse strijdkrachten hebben in de bevrijding van het Franse moederland. Dit beloofde Generaal Henri Honoré Giraud in een rede te Constantine. Zelf zal hij een leger van 100.000 man leiden en de Franse driekleur in Metz planten. Giraud gaf tevens in antwoord op het voorstel van De Gaulle te kennen, dat hij geen voorstander is van een tijdelijke Regering nu. De Gaulle spreekt morgenavond en naar men verwacht, zal hij iets belangrijks te zeggen hebben (blz. 3).

Een ander Fransman, Admiraal Georges Robert van Martinique, heeft zich ook uitgelaten over de bevrijding van Frankrijk. Robert, die door velen verdacht werd der as sympathiek te zijn, ontkende dit. Hij wil tegen de as meevechten, maar stelt enkele voorwaarden, die dit wel erg moeilijk zullen maken (blz. 3).

De Kerk en het Burgerlijk gezag

DE KERK ONDERHOUDT DE BURGERLIJKE WETTEN.

De Kerk moet de burgerlijke wetten onderhouden, indien deze niet met het doel der Kerk in strijd zijn, wat theoretisch wil zeggen, dat die wetten noodzakelijk of tenminste nuttig moeten zijn. Zo is bijv. de zorg voor de openbare gezondheid Staatszaak en moet de Kerk de wetten ter bevordering van die openbare gezondheid onderhouden als ieder burger. Krachtens haar gezag echter kan de Kerk een onderzoek naar de burgerlijke wetten instellen, want zij steunen niet op enige Openbaring, zodat de beweringen der wetgevers, dat hun wetten noodzakelijk of nuttig zijn, beslist moeten geloofd worden.

Niet alleen het goddelijk, maar ook het Kerkelijk recht begrenst het burgerlijk recht. De Kerk verwerpt dus het moderne beginsel: daar begint de kerkelijke wetgeving, waar de burgerlijke ophoudt. Het is duidelijk, dat de R.K. Kerk de scheiding tussen Kerk en Staat verwerpt, althans in theorie. Een der in de Syllabus veroordeelde stellingen luidt derhalve: „De Kerk moet van de Staat en de Staat moet van de Kerk gescheiden worden."

Hierop willen wij later nog terugkomen, daar deze stelling misschien op ongeschoolde lezers een minder prettige indruk maakt.

Voor een bepaalde regeringsvorm spreekt de R.K. Kerk zich niet uit. Paus Leo XIII schrijft in de reeds aangehaalde encycliek, „dat van de verschillende regeringsvormen geen enkele, op zichzelf beschouwd, wordt verworpen, daar zij niets bevatten, wat tegen de Katholieke leer strijdt; alle kunnen zij, met wijsheid en rechtvaardigheid toegepast, de bloei van de Staat bevorderen."

In de practijk zien wij dan ook, dat de Kerk zowel de monarchie als de republiek erkent. „Op zichzelf ligt er geen bezwaar in, aldus genoemde Paus, dat het volk min of meer deel neme aan het Staatsbestuur, iets wat op bepaalde tijden en onder zekere omstandigheden niet alleen nuttig kan zijn, maar zelfs tot de plichten der burgers kan behoren." Alleen veroordeelt de Kerk het gevoelen, dat de gemeenschap zelve bron en oorsprong aller rechten is.

De leer der Verlichting, dat het gezag van de gemeenschap zelve spruit is in strijd met de uitdrukkelijke leer der Heilige Schrift, „dat er geen macht is dan van God, en de machten die er zijn, zijn van God geordineerd" (Romeinen 13:1). De Staat heeft recht op onze aanhankelijkheid, niet omdat hij de gemeenschappelijke volkswil vertegenwoordigt, maar het goddelijk gezag. Het motief voor onze gehoorzaamheid is niet de volkswil, maar Gods wil.

Canon 1557 noemt een aantal personen, die alleen voor de pauselijke rechtbank kunnen gedaagd worden, terwijl de volgende canon zegt, dat de onbevoegdheid van andere rechters t.o.v. die personen absoluut is. Tot deze personen behoren allereerst diegenen, die het opperste gezag (supremum principatum) over volken oefenen, dus onverschillig of zij, Keizers, Koningen dan wel President van een republiek zijn. Men moet deze bepaling niet misverstaan. De genoemden moeten niet voor de hoogste Kerkelijke rechtbank verschijnen, omdat zij dragers van het wereldlijk gezag zijn, welk gezag voor het Kerkelijk gezag moeten wijken.

Neen, de betekenis dezer bepaling moet geheel anders zijn, wat al hieruit blijkt, dat ook de zonen, dochters en toekomstige opvolgers voor de pauselijke rechtbank moeten gedaagd worden. De bepaling houdt niet meer in dan een eerbetoon (exemptie), welke de Paus vrijwillig verleent aan die Keizers, Koningen, Presidenten, hun zonen enz., die lid der R.K. Kerk zijn en in geestelijke of aanverwante zaken openlijk gezondigd hebben. Om hun hoge positie kan een bisschop hen niet vonnissen. Een President van een republiek, die zijn landswetten overtreden heeft, kan dus gerust voor de wereldlijke rechtbank gedaagd worden.

In ons artikel van vorige week Zaterdag is opgemerkt, dat de Kerk volgens de Syllabus over dwangmiddelen mag beschikken. Hierover vindt men echter niets in het tegenwoordig Kerkelijk Wetboek. Canon 2214 gaat wel in die richting, maar gebruikt toch het werkwoord coercere (treffen, dringen) in plaats van cogere (dwingen).

Deze canon luidt dan ook: „Het is een oorspronkelijk en eigen recht der Kerk om, onafhankelijk van elk menselijk gezag, haar onderdanen, die misdeden, zowel met geestelijke als met tijdelijke straffen te treffen".

Verder herinnert de Codex in deze canon dan aan het XIXe Oecumenisch Concilie van Trente, dat de bisschoppen vermaande meer als herders dan als vervolgers op te treden.

Natuurlijk vindt men geen lijfstraffen in de Codex, want de Kerk past die niet toe, maar wel banvonnissen, schorsing uit bediening of ambt, onthouding van sacramenten en kerkelijke begrafenis, boeten, afzetting e.d.

Wie zijn echter verplicht de wettten der Kerk te onderhouden? In theorie alle gedoopten, die ten minste zeven jaar oud zijn en niet het gebruik van hun verstandelijke vermogens missen (Canon 12). Dus ook Protestanten, Oosters-Orthodoxen, Anlgicanen en andere niet-katholiek gedoopten?

Leest men Canon 87 dan is men geneigd bevestigend te antwoorden, omdat deze Canon geen verschil maakt tussen Katholiek en niet-Katholiek doopsel. Vast staat, dat verschillende voorschriften, zoals die aangaande de huwelijksbeletselen, ook voor niet-Katholiek gedoopten gelden. Verscheidene theologen menen echter, dat wetten, die alleen de heiliging tot doel hebben, slechts de Rooms-Katholieken binden. Deze mening kan men practisch aanvaarden.

Wel ver van een macht van onderdrukking te zijn, is het Pausdom de enige macht ter wereld, die in staat is de geestelijke vrijheid der Kerk te verzekeren. Altijd heeft het, tegenover de Staat, volledige vrijheid van de Kerk op geestelijk gebied voorgestaan. Daartegenover laten de Kerken, die zich afgescheiden hebben van Rome, zich reeds sedert de dagen van Luther, die hiermede begon, geheel door het burgerlijk gezag absorberen door Staatskerk of Landskerk te worden ofwel hiermede begon, te worden ofwel

ze verdelen zich in steeds kleiner wordende delen, die van een secte weldra niets anders worden dan kleine gemeenten.

Verdraagzaamheid is het grondbeginsel der Katholieken.

Reeds hierboven is opgemerkt, dat sommige niet-Katholieken misschien verzuchten, dat de „eisen" van Rome ver gaan. Het zij hun evenwel tot troost, dat de R.K. Kerk vooral verdraagzaam wil zijn, gelijk de ervaring van iedere dag leert, en zij derhalve niet eist, dat in landen met gemengde bevolking als het onze al haar voorschriften door de niet-Katholieken nageleefd worden. De R.K. Kerk plaatst haar rechten op de voorgrond zonder echter te eisen, dat iedereen ze immer en overal erkenne. Omdat de Kerk verdraagzaam is, komt zij er ook niet tegen op, dat het Staatsgezag vrijheid van Godsdienst uitroepe. Zij denkt er niet aan te protesteren tegen artikel 167 onzer Grondwet: „Ieder belijdt zijn godsdienstige mening enmet volkomen vrijheid, behoudens de bescherming der maatschappij en haar leden tegen de overtreding der Strafwet".

En Paus Leo XIII schreef in de meergenoemde encycliek: „Hoewel de Kerk oordeelt niet te mogen toegeven, dat de verschillende soorten van erediensten dezelfde rechten hebben als de ware godsdienst", veroordeelt zij toch volstrekt niet die burgerlijke overheden, die vrijheid van godsdienst toelaten. Onmiddellijk vervolgt Zijne Heiligheid: Vooral ook is de Kerk gewoon te waarborgen, dat iemand tegen zijn wil genoopt wordt het Katholiek geloof te omhelzen, omdat geen mens kan geloven, tenzij vrijwillig, zoals Augustinus wijselijk leert.

De verhouding tussen Kerk en Staat kan dus in deze formule samengevat worden: Onafhankelijkheid van de Kerk en van de Staat, ieder op eigen gebied; wederkerige steun; zijdelingse ondergeschiktheid van de Staat aan de Kerk.

De concordaten, die de Pausen met verschillende regeringen sloten, bewijzen volop, dat de Kerk niet fanatiek is, maar van overleg houdt, dat er met haar te praten valt. Geen enkel concordaat is door de invoering van het Kerkelijk Wetboek in 1918 afgeschaft, al bevat het ook bepalingen, die ermede in strijd zijn, wat in Canon 3 speciaal is vastgesteld.

Mussolini wist dat in een strijd met de Kerk de tegenpartij het onderspit delft.

Mussolini schreef in 1934 voor het Parijse blad „Figaro": „De gehele geschiedenis van de Westerse beschaving, van het Romeinse Imperium af tot nu toe, van Diocletianus tot Bismarck, leert ons, dat steeds als de Staat in conflict komt met de godsdienst, de eerste in de strijd het onderspit moet delven. Een strijd tegen de religie is een strijd tegen het ongrijpbare het onaantastbare. Het is een open oorlog tegen de geest, waar deze op zijn diepst en innerlijkst existeert. Het is nu bewezen, dat in deze strijd de Staat met al zijn hem ter beschikking staande wapens — zelfs de scherpste niet in staat is aan de Kerk dodelijke wonden toe te brengen. De Kerk, voor alles echter de Katholieke Kerk, kwam zonder uitzondering als overwinnares uit de bitterste strijd".

Daarom wijst de Duce op het uitblijvende succes van Bismarck in de Kulturkampf.

„Eindelijk krabbelde Bismarck, de geweldige grondlegger van het Duitse Keizerrijk, terug voor Leo XIII en verzocht Hem als scheidsrechter te willen optreden in een internationale strijdvraag en de brief, die hij aan den Paus zond, begon met het woord „Sire". De Kerkpolitiek van Napoleon I was werkelijk niet gelukkiger. Een van de grootste fouten, die de grote Corsicaan begin, was reeds zijn brutale optreden tegen twee Pausen en het Vaticaan". Zo sprak de Duce in 1934.

„De Wedergeboorte van het Koninkrijk".

Een bespreking van de problemen, die het Koninkrijk der Nederlanden zal moeten oplossen, wil het zich een bestaan verzekeren in de wereld van na de oorlog, vormt het boekje **De wedergeboorte van het Koninkrijk,** door Boisot, in Londen verschenen en in Willemstad verkrijgbaar bij de St. Augustinusboekhandel, Arnold Salas en Hollandse Boekhandel. Aldus schrijft ons de uitgeefster. Het schijnt evenwel op het moment aldaar nog niet voorhanden te zijn. Waar het in de andere Curaçaose gebiedsdelen te koop is, werd ons niet gemeld.

„Geen volk kan een strijd op leven en dood tot een zegevierend einde voeren, indien het zich niet duidelijk bewust zij van de waarden van verleden en toekomst, waarvoor het strijdt. Tot zulk een bewustzijn wil dit geschrift bijdragen". Aldus vat de schrijver het doel van zijn geschrift samen. Hij gaat na welke staatkundige waarden van het verleden wel en welke niet behouden dienen te worden. Het boek is uitdrukkelijk niet bedoeld als een wetenschappelijk studie-werk, maar als een strijdgeschrift, dat iedere Nederlander moet kunnen lezen. In beknopte vorm en heldere stijl laat de schrijver de verschillende vraagstukken van het Nederlandse Rijk in Europa en overzee de revue passeren.

Wie de schrijver is, kunnen wij niet mededelen, al gaan er Curaçaose geruchten omtrent een met name genoemden jurist aan Buitenlandse Zaken in Londen. Er zijn grote mensen, die publiceren en dan menen te kunnen volstaan met het vermelden van hun achternaam, Bossuet was er zo één. Verschillende Curaçaose ambtenaren menen ook tot deze categorie te behoren. Een inderdaad tekent met een simpel, rondbuikig lettertje: E. Thans verschijnt er een boekje, dat een geuzennaam Boisot op het titelblad als schrijver draagt, en dat in vele opzichten ook een geuzengeest ademt.

Propaganda is een moeilijk iets. Voor den oprechten mens is slechts de waarheid de juiste propaganda, ook al is zij schrijnend voor eigen vaderland en volk. Al hebben wij de strijd door een overmacht van wapenen en dollars gewonnen, dan nog pas staan wij aan het begin van de moeizame strijd, om eigen volk te zuiveren van ongerechtigheid en eigen fouten te vormen tot deugden. Want slechts een volk, dat innerlijk sterk is, zal overwinnaar zijn. De geschiedenis leert ons, dat volken, die met het zwaard zwakkere volken versloegen, uiteindelijk toch geestelijk verslagen werden en opgenomen en veredeld werden door de volken, die stoffelijk de nederlaag leden. In de huidige strijd zal Nederland tezamen met zijn Geallieerden de overwinning op materiële wijze zeker behalen. Maar laat het zich hoeden, dat het niet geestelijk worde opgeslokt door vreemde invloeden en dat het — o gruwel van internationaliteit — vervlakt tot een volk zonder eigen leven, een internationaal type, dat in niets zich onderscheidt. Laten de Nederlanders zich hoeden — zonder terug te vallen tot de enge vooroorlogse bourgeoisie-idee van godzalig Nederland — zo bezeten te worden van zulk soort internationaliteit, dat zij het confeciepakje van de wereld worden. De gulden middenweg is ook hier het best.

„De wedergeboorte van het Koninkrijk", dat moet ons aller ideaal worden. maar vooral van de jeugd. De goede oude waarden moeten herleven en veredeld worden. Het boekje onder deze schone titel uitgegeven door een onbekende grootheid tracht in een kort overzicht weer te geven wat moet verdwijnen en wat moet blijven, om een krachtig Nederlands Rijk op te bouwen. Dit is althans geen al te overdreven propaganda. Onnodig schelden op den vijand en overbodig, dikwijls onwaar prijzen van eigen deugden is weggelaten. Mocht de schrijver ook de nabootsing van de Duitse taal in de vorm van vele germanismen hebben vermeden! Het gaat over de wedergeboorte van het Koninkrijk en daarvoor worden richtlijnen gegeven en een ruwe schets ontworpen.

Als de drie eerste grondslagen, waarop het Koninkrijk rusten moet, worden genoemd: vrijheid, oranje en christendom. Bij de vrijheid tekent Boisot aan, dat dit inhoudt nationale vrijheid en individuele vrijheid. Alles wijst er op, dat deze twee vrijheden na de oorlog beide een zware strijd zullen te voeren hebben om in wezen nog te beantwoorden aan haar betekenis. De nationale vrijheid zal in de internationale heerschappij der grote Staten, van economie en politiek evenwicht een wel zeer sterk uitgebalanceerde vrijheid worden.

Boisot geeft hierover verschillende ideeën. Maar hoe het worden zal? De onmenselijke industrialisering der wereld. de macht van enige groten, de invretende dictatoriale ideeën om alles van één punt uit dwingend te regelen, omdat het anders niet meer loopt wegens een ontstellend tekort aan hogere beginselen, zijn alle bedreigingen voor een brede opvatting van nationale vrijheid.

En de individuele vrijheid. Boisot zegt, dat dit onder andere inhoudt, dat gij uw mening kunt uitschreeuwen als ge wilt. Het kan zijn, dat dit in werkelijkheid ook de betekenis is van persoonlijke vrijheid, maar zou deze persoonlijke vrijheid nog weer terugkomen? Tegenwoordig is die vrijheid zeker al heel sterk ingeperkt, ook al wordt zij theoretisch nog wel gehouden De overheid heeft noodgedwongen veel vrijheid moeten inperken en het is de vraag of zij deze verworven macht weder zal afstaan, vooral daar het haar veel voordelen bracht en de staatsbemoeienis zich door economische oorzaken steeds verder uitbreidt.

Een andere grondslag is Oranje. Inderdaad is dit de grote samenbindende kracht voor alle delen van het Koninkrijk.

Als derde grondslag wordt het Christendom genoemd. Als Christelijk volk zou het beter geweest zijn dit als eerste der drie grondslagen te noemen.

Na deze grondslagen behandeld te hebben, spreekt Boisot over „het wezen van de democratie"; „sociale rechtvaardigheid"; „ons overzees rijk" en „internationale oriëntering". In aparte hoofdstukken worden behandeld: Geen terugkeer tot 9 Mei 1940; Vernieuwing en Onze Toekomst.

Over de toekomstige verhouding der Rijksdelen — het woord gebiedsdeel gebruikt hij een heel enkele maal, staatsdeel nimmer — geeft de schrijver enkele algemene beginselen: 1e de overzeese gebieden, in het biezonder Nederlandse Indië (waarom dit nu speciaal) zullen een grotere mate van zelfstandigheid, en met name autonomie in inwendige aangelegenheden, moeten krijgen. 2e Zij zullen medezeggenschap in Rijksaangelegenheden moeten krijgen. 3e Een en ander dient te geschieden binnen het kader van het Rijk, m.a.w. de Rijkseenheid moet gehandhaafd en zo mogelijk versterkt worden. 4e Daartoe moet er een overkoepelend Rijksgezag zijn, hetwelk de gemeenschappelijke, d.w.z. de Rijksbelangen, behartigt, en tegen aantasting daarvan waakt. Op het idee van een Rijkskamer en Rijkscabinet als overkoepelende instanties zoals deze door Boisot ontwikkeld wordt, zullen wij later, evenals op enkele andere punten, nog in afzonderlijke stukken terugkomen.

Slechts zij opgemerkt, dat het belang der **Westindische** staatsdelen onvoldoende beklemtoond wordt. Curaçao en Suriname komen slechts terloops ter sprake, wanneer het gaat over de autonomie der staatsdelen. Wat in Boisots betoog hierover gezegd wordt, geldt, aldus zegt hij zelf, allereerst Nederlands-Indië, „doch wat te dien aanzien gezegd wordt, zal **veelal** [dus niet altijd — Red.] ook gelden voor de beide Westindische rijksdelen. **zij het meestal in mindere mate** [vet gedrukt door ons — Red.].

Voor de houding welke de drie overzeese gebiedsdelen van het Koninkrijk hebben aangenomen van de eerste wien van de verraderlijke aanval op 10 Mei 1940 af is slechts één woord mogelijk: bewonderenswaardig", aldus Boisot.

Al met al is het een interessant boekje, dat tot doel heeft alle Nederlanders op te wekken tot wederopbouw van het Koninkrijk Der Nederlanden. Een boekje, dat in ons wakker roept het geloof in een grootse toekomst en dat dit geloof hoger doet oplaaien. En een volk dat geloof heeft als een mosterdzaad, kan een wereldmacht weerstaan.

Curaçao.

LADING SS. „GUADELOUPE".

De Gouvernementspersdienst deelt mede, dat de In.-Cu. de lading van het ss. „Guadeloupe" verkoopt aan personen of firma's, die regelmatig handel drijven in de artikelen, waarvoor zij willen inschrijven. De inschrijving geschiedt op grondslag van de f.o.b.-waarde der zendingen, vermeerderd met de zeevracht plus de op de zending gevallen onkosten, zonder enige winst voor de In.-Cu. Indien er meer inschrijvingen zijn voor dezelfde partij, dan wordt die partij onder de ininschrijving naar rato verdeeld.

Deze verdeling houdt rekening met de vroegere importen van de inschrijvers.

WORDT EEN GOED VAKMAN.

In verband met het verzetten van het begin van het schooljaar, laat de Ambachtsschool „Sint Jozef" voor dit jaar het nieuwe schooljaar beginnen op 1 September. Ouders, voogden en belanghebbenden van kinderen, die de lagere school op 1 Mei verlaten, doen goed hiermede rekening te houden. Het is beter enige maanden geduld te oefenen, dan uw kinderen voor enig direct voordeel, de kans om een goed vakman te worden, te ontnemen.

TENTOONSTELLING VAN HANDWERKEN.

Morgen, Zondag 18 April 1943, en Maandag, wordt er in het Sint Martinusgesticht een Handwerktentoonstelling gehouden. De handwerkstukken zijn gemaakt door de leerlingen van het Sint Martinusgesticht B (de Annaschool).

„ORA PRO PACE".

Men verzoekt ons den leden mede te delen, dat er de volgende week geen aanbidding zal zijn.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Examen voor kwekeling met zelfstandige onderwijsbevoegdheid.

Geslaagd op 14 April 1943: Mejuffrouw Rosalina Victorina Lucia Phelipa, opgeleid aan het Sint Antoniusgesticht, alhier.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.: Voetbal:** 17 April 16.30 uur Vitesse B — Sithoc B.

18 April 10.15 uur: Excelsior A — Sithoc A; 15 uur Vitesse B — Centro Sta. Rosa II; 16.30 uur Ecuador — D.S.G.

DRONKEN ACHTER HET STUUR.

Omstreeks kwart voor elf kwam Donderdagavond een luxe auto met een grote zwaai uit de Bredestraat het Brionplein oprijden, dwars over een aldaar gelegen vluchtheuvel. De wagen kwam tot stilstand en reed vervolgens achteruit het Noordelijk trottoir op. Hierop ging het weer met alle kracht de brug over in de richting van het Julianaplein. De bestuurder gaf geen gevolg aan het herhaaldelijk stopgeroep van de politie, doch werd pas op het Julianaplein tot stoppen gedwongen, doordat de politie hem een Army Jeep kon inhalen. De bestuurder bleek in kenlijken staat van dronkenschap te verkeren en werd ter opfrissing in bewaring gesteld.

BURGERWACHT CURAÇAO.

Politiedienst.

Op Zaterdag as. 17 April 1943 op Hato een verplichte schietoefening voor **ploeg X**; tenue: wacht tenue zonder helm, revolver medenemen; 14.15 uur appèl — 14.30 uur vertrek van Habaai naar Hato. Vervoer per eigen gelegenheid naar Hato is toegestaan met dien verstande dat men daar te 14.30 uur aanwezig is.

Bewakingsdienst 3e Lichting.

Op Zaterdag en Zondag as. 17 en 18 April 1943 les op het schietterrein Hato.

Zaterdagploeg. 14.15 uur appèl te Habaai; **Zondagploeg.** 08.25 appèl te Habaai; te 08.00 staat een auto op het Brionplein, welke te 08.15 naar Habaai vertrekt.

Bewakingsdienst Groep VI.

Op Zondag as. 18 April 1943 een verplichte schietoefening op Hato; tenue: wacht tenue zonder helm, geweer medenemen; 08.15 uur vertrek auto van Brionplein naar Habaai; 08.25 uur appèl — 08.30 uur vertrek van Habaai naar Hato. Vervoer per eigen gelegenheid naar Hato is toegestaan met dien verstande dat men daar te 08.30 uur aanwezig is.

Bewakingsdienst Specialistengroep.

De schietoefening op Zondag as. 18 April 1943 gaat niet door.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van Zaterdag 17 April 18 uur af tot Zondag 18 April 20 uur door den Gouvernements-geneeskundige A. van der Sar, arts, Beethovenweg, telefoon No. 1786.

Martinique's Robert wil onder voorwaarden meevechten.

GIRAUD WIL FRANSE DRIEKLEUR IN METZ NEERPLANTEN.

De Gaulle morgenavond aan het woord.

2 Italiaanse torpedojagers in de grond geboord.

GIRAUD OVER FRANKRIJKS TOEKOMST.

„Ik ben de dienaar van het Franse volk" (Giraud).

Daniel de Luce seint uit Algiers:

Giraud hoopt een leger van 300.000 Fransen te leiden bij de komende invasie van Europa en de driekleur in de stad Metz, de oude hoofdstad van Lotharingen, te planten. Dit zeide hij gisteren in een redevoering te Constantine: **„Op die dag zal ik mijn doel bereikt hebben en mijn gezag overdragen. Dan zal Frankrijk in staat zijn een voorlopige Regering te vormen.** Als die tijd aangebroken is zullen 40 millioen Fransen zeggen wat zij verlangen, doch ik wil niet de dwaasheden doen herleven, die geleid hebben tot de ramp van 1940. Wij moeten Frankrijk herbouwen. Ik ben niet het Hoofd des Fransen volks. Ik ben dienaar. Het vormen van een voorlopige Regering is niet mijn zaak. **Ik ben slechts één zending: om de Franse vrijmachtigheid te vertegenwoordigen, om de Franse belangen buiten het vasteland te beschermen, om in contact te blijven met het Franse Moederland, opdat het geen nadeel lijde en tenslotte om opnieuw een leger te vormen met de wil en de middelen om te vechten.** Wij hebben 400.000 man. Mijn taak is dit leger te bewapenen, te organiseren en te oefenen. Tegelijkertijd moet dit leger niet gehinderd worden door wanordelijkheden in zijn rug. Ik zal geen dictatorschap of één dictator toelaten. Ik heb maar één ambitie: om triomfantelijk in het bevrijde Metz binnen te trekken. Op die dag zal ik het gezag overdragen".

Politieke waarnemers in Algiers beschouwden deze verklaringen van Giraud als een uiteindelijk antwoord op de voorstellen van de Strijdende Fransen, onder leiding van De Gaulle, om thans een voorlopige Regering te vormen, teneinde het Franse imperium te besturen. Giraud stelde in plaats daarvan voor om voor dat doel een overzeese Raad te vormen. Men gelooft, dat hij op het ogenblik gekant is tegen een voorlopige Regering op grond dat Frankrijk zich misschien bestuurd zal zien door e enrégime, dat niet van zijn keuze zal zijn, wanneer de as verslagen is (Algiers, (AP) 16.4.).

MARTINIQUE'S ROBERT WIL MEEVECHTEN TEGEN DE AS.

Op eigen voorwaarden.

Joseph Dynan seint uit San Juan (Puerto Rico):

Admiraal Georges Robert, de Franse Hoge Commissaris van Martinique en Guadeloupe, zeide in een brief aan de Associated Press, dat hij deel wenst te nemen aan de strijd tegen de as onder deze voorwaarden: 1) Dat hij hierdoor niet gedwongen zal worden in opstand te komen tegen de Franse Regering; 2) Dat de Geallieerden de Strijdende Fransen in staat stellen een eenheid te vormen onder één gezag, dat bekleed is met de souvereine rechten, in plaats dat men de Fransen houdt onder twee fracties, op het ogenblik vertegenwoordigd door de Degaullisten en de Giraudisten; 3) Dat bij de deelneming aan de srtijd de belangen avn de Frans Antillen veilig zullen blijven gsteld.

De brief van den Admiraal was gedateerd 8 April en kwam heden in antwoord op mijn brief van de vorige maand, waarin ik om een onderhoud vroeg. De Admiraal beweerde niet te zijn benoemd door de Vichy-Regering, doch het régime van Parijs vóór de val van Frankrijk.

Robert schreef, dat hij zich afzijdig hield van een gezamenlijk streven om het moederland te bevrijden, omdat volgens zijn mening de deelneming onder de huidige omstandigheden de belangen van de Franse Antillen in gevaar zouden brengen zonder belangrijk bij te dragen in de bevrijding van Frankrijk. Hij gaf uitdrukking aan zijn spijt over de wijze, waarop de Strijdende Fransen zijn behandeld door de Geallieerden en schreef voorts: „Dit heeft mij elke dag slechts meer bevestigd in mijn voorzichtigheid". Robert zeide „verheugd te zijn op deze wijze de redenen van mijn politieke houding aan het Noordamerikaanse publiek bekend te maken". Bhalve hun srategisch belang herbergen de eilanden nog het Franse vliegdekschip „Béarn", een kruiser, een opleidingskruiser en een aantal hulp- en koopvaardijschepen, waaronder tankers (San Juan, (AP) 16.4).

EEN DIPLOMATIEKE AARDAPPEL.

De brief van Admiraal Georges Robert aan den AP-correspondent Joseph E. Dynam betreffende de voorwaarden onder welke hij zijn Frans Caraïbische domein wil brengen in het Gealieerde kamp, was min of meer als een diplomatieke hete aardappel in Washington.

Het State Department onthield zich voorlopig van commentaar en zeide eerst het document te zullen bestuderen, dat Robert in handen van Dynam gesteld had om aan het Noordamerikaanse publiek voor te leggen. Cordell Hull zeide, dat de situatie daar nog broeiend is doch dat hij hoopte spoedig iets meer definitiefs te kunnen zeggen. Kringen, die in nauw verband staan met Henri Girauds missie in Washington, weigerden eveneens om iets te zeggen.

In het Hoofdkwartier van de Strijdende Fransen werd de brief van den Admiraal echter als een meest belangwekkend document beschouwd, „waardoor de gehele Franse situatie in een notedopje wordt geplaatst". Zonder te beweren het geheel eens te zijn met de verklaringen van den Admiraal zeide een zegsman van het Hoofdkwartier, dat de brief zeker duidelijk enkele belangrijke punten naar voren bracht den Fransen btreffende. „Het is duidelijk" — aldus de zegsman — „dat Robert zich bij de Geallieerde zaak wilde aansluiten, niet als rebel of huurling, doch onder een Frans gezag, dat volkomen erkend wordt als souverein door de Geallieerden.

Biezonder gemakkelijk is het dus de spijt te begrijpen, welke Robert te kennen gaf over de behandeling, die de Fransen in het Geallieerde kamp — reeds hebben ondergaan. Noch De Gaulle noch Giraud zou behandeld zijn op de voet van gelijkheid met de verscheidene uitgeweken regeringen onder de Verenigde Landen.

De Verenigde Staten hebben stelling gekozen sedert de val van Frankrijk in 1940, dat geen enkel doel gediend zal zijn door een Franse souvereine regering te erkennen dan pas na de bevrijding van Frankrijk wanneer het Franse volk kans heeft de Regering te kiezen, die het verlangt" (Washington, (AP) 17.4).

AAN EEN BREED FRONT.

De Duitse radio zeide, dat Britse en Noordamerikaanse troepen, die in de Zuidelijke sector van het Tunische front oprukten van de Centrale Tunische vlakte, langs een breed front werden afgeslagen (Londen, (AP) 16.4).

IN TUNIS.

„De werkelijke slag om Tunis begint nu pas volgens de militaire kringen in Berlijn. Dit is het gevolg van de gunstige defensie-stellingen, welke de astroepen hebben, en het betrekkelijk krachtige materiaal van deze eenheden", aldus de radio van Berlijn. „Een der belangrijkste problemen van de laatste maanden was om de astroepen van olie te voorzien, doch dat is thans een minder belangrijk punt" (Londen, (AP) 16.4).

FRANS COMMUNIQUE VAN NOORD-AFRIKA.

„Onze eenheden zetten op 15 April haar opmars voort in het bergachtig bied ten Noorden van Kararhoun, niettegenstaande de heftige reactie van het vijandelijke voetvolk en de vijandelijke tanks. Onze troepen namen nog honderd gevangenen, waarvan de helft uit Duitsers bestaat" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 16.4).

GEVECHTEN ROND ZAGHOUAN.

Radio-Parijs zeide, dat de gevechten in Tunis vooral plaats vinden rond het dorp Zaghouan ten Noord-Westen van Enfidavill. De weerstand van de as is het krachtigst aan de linkerflank van het achtste leger, welke door Franse troepen gevormd wordt (Londen, (AP) 16.4).

GEALLIEERD COMMUNIQUE VAN NOORD-AFRIKA.

„In de nacht van 15 op 16 April bestreden Britse torpedojagers, die in het Kanaal van Sicilië opereren, twee grote Italiaanse torpedojagers. Beide werden tot zinken gebracht. Gisteren vonden aan het Tunische front heftige plaatselijke gevechten plaats in de sector ten Noorden van Medjez el Bab en in de sector, waar de Franse strijdkrachten aan de Westelijke flank van de Enfidaville-linie vechten.

Aan het front van het Britse achtste leger wordt de patrouille-activiteit voortgezet. De situatie aan het gehele fron blijft (hier ontbreekt een woord).

Lichte bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers van de tactische luchtmacht deden gisteren aanvallen op vijandelijke vliegvelden verdedigingsstellingen en vervoermiddelen. Bomontploffingen werden gezien op de aangevallen doelen. Gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouille-vluchten boven het gevechtsgebied. Formaties van middelzware bommenwerpers der strategische luchtmacht vielen het vliegveld te Oudna in Tunis aan. Enkele vliegtuigen werden op de grond gezien en de bomontploffingen dekten het doel. In een van deze aanvallen werden verschillende voertuigen vernield" (Geallieerd Hoofdkawrtier in Noord-Afrika, (AP) 17.4).

GENERAAL EISENHOWER OVER DE U.S.A.-SUCCESSEN IN TUNIS.

Generaal Dwight D. Eisenhower maakte bekend, dat het tweede Noordamerikaanse egercorps 4680 gevangenen nam bij de gevechten van de laatste tijd aan het Tunische front, 683 voertuigen van de as vernietigde of veroverde, 69 tanks vernielde of beschadigde en 150 kanonnen veroverde.

Eisenhower zeide, dat de Noordamerikaanse verliezen bedragen: 903 doden, 3610 gewonden en 859 vermisten (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 17.4).

BEKENDMAKING VAN HET DNB

Het DNB deelde mede, dat de verliezen van de Royal Airforce in de afgelopen nacht volgens onvolledige gegevens in Berijn, 51 veelmotorige bommenwerpers bedragen. De radio zeide: „De vijandelijke luchtactiviteit was in de afgelopen nacht gericht op het Zuiden en Noord-Oosten van Duitsland." Hierdoor wordt te kennen gegeven, dat de Russen blijkbaar ook hebben deel genomen in de algemene aanval. Een vroegere uitzending van de Duitse radio zeide, dat het Noord-Westen van Duitsland ook getroffen werd (Londen, (AP) 17.4).

2 ITALIAANSE TORPEDOJAGERS IN DE GROND GEBOORD.

Sir Andrew B. Cunningham, Admiraal van de Britse vloot, maakte bekend, dat twee Britse torpedojagers in de nacht van Woensdag op Donderdag twee Italiaanse torpedojagers nabij Sicilië tot zinken brachten (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 16.4).

DE GAULLE MORGENAVOND TE BELUISTEREN.

Generaal Charles de Gaulle, Leider der Strijdende Fransen, zal in de nacht van Zondag op Maandag een belangrijke redevoering houden voor de radio. De Generaal spreekt Maandag in de vroege morgen om 2.15 uur Greenwich Meantime. Wie den Generaal beluisteren wil stemme Zondagavond om 21.45 uur (kwart vóór tien) Curaçaose tijd af op de BBC golflengten 31M55, 24M92 en 42M13.

EEN RAKE BOM.

Een recruut bij de strijdkrachten van De Gaulle, die twee dagen geleden uit Frankrijk vertrok, deelde mede, dat Noordamerikaanse bommenwerpers voltreffers plaatsten op twee treinen in het hoofdstation van Rennes, waardoor de rails bezaaid werden met lijken van Duitse soldaten. (Londen, (AP) 16.4).

DUITSLAND VERTROUWT ZIJN EIGEN SOLDATEN NIET.

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat een document veroverd werd in een Duits hoofdkwartier in Tunis, waarin wordt bevolen „alle Duitse soldaten van Poolse of Oostenrijkse afkomst" te verwijderen uit de frontlijn. Het document zeide als toelichting hierop: „Deze manschappen zullen liever Brise oorlogsgevangenen zijn dan soldaten van de Wehrmacht" (Caïro, (AP) 16.4).

NEDERLAND.

GENERAAL-MAJOOR VAN OYEN ONDERSCHEIDEN.

Generaal-Majoor Lodewijk H. van Oyen, Commandant van de Nederlands Indische legerluchtmacht heeft de Britse onderscheiding ontvangen van „Honorable companion of the military division of the order of bath". Prins Bernhard reikte den Generaal de de onderscheidingstekenen uit.

HONDERDEN NEDERLANDERS GEARRESTEERD.

Het Berlijnse blad „Der Mittag" meldt, dat weer honderden Nederlanders zijn gearresteerd wegens het verborgen houden van Joden.

GUYANA OLIE CY OPGEHEVEN.

Uit Paramaribo wordt bericht, dat de Nederlandse Guyana Olie Cy is opgeheven, nadat boringen geen succes hebben gehad.

SURINAAMSE VOLKSKUNST.

De verzameling van Surinaamse volkskunst, die in Juni op de Rode Kruis-tentoonstelling te Londen zal worden uitgestalt, staat thans te Paramaribo ter verscheping gereed. Zij bevat biezonder interessante voorbeelden van bosneger- en Indianenkunst; sommige zeer zeldzaam.

MOORDENAAR KOREN, LEIDER VAN CONCENTRATIE-KAMP.

Leider van het Nazie-concentratiekamp te Ommen is nu de oud-steward van het ss. „Oranje" Korens. Het is dezelfde man, die in 1939 zijn vrouw vermoordde en haar lijk in stukken sneed en in een koffer verborg. Hij kreeg daarvoor levenslang. De Duitsers hebben dezen schurk vrijgelaten en hem deze „erepost" gegeven.

BUSSUM BEBOET.

De Burgemeester van Bussum heeft zijn gemeentenaren op grondslag van de inkohstenbelasting 1942 een boete van f 300.0000,— opgelegd, vermoedelijk wegens sabotage.

ARUBA.

WATERBORING STOPGEZET.

Op last van Zijne Excellentie den Gouverneur zijn de waterboringen op Aruba stopgezet, wijl de deskundigen eenparig van mening zijn, dat er geen kans op goede resultaten bestaat. Derhalve zijn de kosten economisch niet verantwoord.

Dankbetuiging.

Langs dezen weg betuigen wij onzen hartgrondigen dank aan de Directie van de C.P.I.M., de heeren Doktoren van der Stadt, van Raalte, van Erp en Hartog, de Directrice, Hoofdzuster Sunder, zuster Brouwers en de overige zusters van de 3e Klasse Sanatorium Het Groene Kruis. En aan alle bekenden voor de vele blijken van medeleven ondervonden gedurende mijn ongeval.

H. M. E. Oostburg
en echtgenoote.

Cur: 17. 4. '43. 1611

HET HOOFD VAN HET BUREAU VOOR SOCIALE- EN ECONOMISCHE ZAKEN

Maakt bekend:

dat de controle op de werktijden voor kantoorpersoneel op 1 Mei a.s. zal aanvangen.

Onder kantoren wordt in den zin van de „Werktijdenregeling Kantoorpersoneel 1941" verstaan, alle besloten ruimten waar administratieve werkzaamheden of teekenwerk plegen verricht te worden. Hieronder vallen dus ook winkels, waar genoemde werkzaamheden verricht worden.

Een ieder, die kantoorpersoneel als bovenbedoeld in dienst heeft, wordt dringend verzocht de vereischte papieren voor 1 Mei a.s. in orde te hebben.

Formulieren en inlichtingen zijn te verkrijgen op Curaçao op voormeld bureau, op de andere eilanden bij den Gezaghebber.

VAN BOVEN.

1137

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Radio-Algiers zeide, dat de hoogten, die Medjez el Bab beheersen, volledig zijn bezet door het eerste leger waardoor Von Arnim door een nieuw ernstig gevaar bedreigd wordt. In een uitzending naar Frankrijk zeide de Duitse radio, dat Medjez el Bab zeker zal moeten worden ontruimd.

— **Caïro:** Zware bommenwerpers vielen de haven van Napels in de nacht van 15 op 16 April aan. Voltreffers werden gezien op de kaden in het gebied van de Vittorio Emmanuele, Duchessa Elena d'Aosta en Bausonia steigers en onder de gebouwen langs de waterkant. Messina en Rossano in Zuid-Italië werden ook gebombardeerd alsook Palermo. Ook werd de scheepvaart op verschillende plaatsen bestookt.

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

B. M. Chumaceiro en echtgenoote.

Hilda en Eugenie M. Chumaceiro

zeggen hierbij hartelijk dank voor de ondervonden deelneming gedurende de ziekte en bij het overlijden van hunne geliefde Moeder

Mevr. Sarah M. Chumaceiro

en berichten dat zij tot hunne spijt geen bezoeken van rouw kunnen ontvangen.

Curaçao, 16 April 1943.

2—2 1145

RUSLANDS ROEPING

De Russische classieke litteratuur over de roeping van het Heilige Rusland.

„. . . . . . . Rusland redder der Christelijke beschaving", Dostojevski.

Rusland trekt aller aandacht, allereerst door wat de Russen op het slagveld te zien geven, en verder door wat achter de slagvelden aan techniek gepraesteerd wordt. In deze eeuw van techniek wordt de waarde en de betekenis van een land eerder afgemeten naar technische en industriële capaciteiten dan naar wat op geestelijk terrein geleverd wordt. Een extra-nummer van Life aan de Sovjet-Unie gewijd was de trieste illustratie van een volkomen deraillement van de normen der waardebepaling van culturen.

En de reclame van de Sovjet-genootschappen zorgt er wel voor, dat al wat goed is aan de communistische instelling van het land te danken is. Het is daarom met groter genoegen de Russische letterkunde der 19e eeuw, te introduceren: de eeuw van Poesjkin, Gogol, Tolstoï en anderen, een eeuw toen er van geen rood regiem in Rusland sprake was, toen de censuur er echter bijna even sterk was als thans en toen uit alle ellende geesten opflikkerden, die over de ganse wereld als fakkels der letterkunde worden geëerd.

Ivar Spector, (geboren Ivan Vladimirovitsj Spectorsky), geboren in het eerbiedwaardige Kiev, geboorteplaats van Rusland en thans in nazie-klauwen, streed in het tsaristisch leger in Wereldoorlog I, doch verliet Rusland na deze krijg om via Turkije, Hellas, Palestina, Egypte, Frankrijk en Italië, in de Verenigde Staten te belanden, waarvan hij in 1927 het burgerrecht erlangde. Nadat hij zijn doctoraat in de wijsbegeerte had behaald trok hij weer naar Europa en sedert 1931 doceert hij aan de Universiteit van Washington, vooral inzake Russische letterkunde.

Hij heeft thans bij **The Caxton Printers,** Caldwell, Idaho, een boek gepubliceerd **The Golden Age of Russian Literature.** Een boek van ruim 250 bladzijden voor $ 3,50 (met de hand gebonden), waarin de grote schrijvers der gouden eeuw van de Russische letterkunde worden behandeld (in Engelse spelling): **Andreyev, Dostoyevsky, Fonvisin, Gogol, Gontcharov, Gorky, Griboyedov, Lermontov, Ostrovsky, Pushkin, Sholokov, Tchekhov, Tolstoy en Turgenev.** Elk met één foto.

Onder de tyrannie van Peter den Grote was er aan litteratuur niet te denken ook al niet, omdat wat er gepubliceerd werd uit het Westen was overgenomen. Kort nadat Catharina de Grote in 1762 aan het bewind gekomen was, publiceerde Fonvisin zijn boeken, waarmede men de classieke tijd van de Russische letterkunde rekent te beginnen. In het behandelde boek worden alle grote figuren uit de daarna vallende tijd behandeld, om te besluiten met Sholokhovs publicaties van 1940.

Noemt men dit tijdvak het gouden tijdvak, van het eraan voorafgaande tijdperk is feitelijk niet zo veel bekend. De Russische renaissance kan pas uitbotten, wanneer de censuur vermindert. Thans — onder het sovjet-régiem — is deze censuur weer ingesteld, want zoals bekend is de Staat op het ogenblik de enige uitgever in Rusland en moeten alle boeken door de Staat geviseerd zijn. Poesjkin — in dit boek steeds op zijn Engels Pushkin gespeld — opent de Russische renaissance. Poesjkins werk behoort tot het beste wat de Russische letterkunde heeft voortgebracht. Lermontov en Gogol, beiden ook door Spector behandeld, vormen tezamen met Poesjkin de trits, welker invloeden tot nu toe merkbaar zijn.

Het merkwaardige is, dat in de Russische letterkunde de roman — het proza dus — de voornaamste plaats inneemt, tezamen met het drama. De Russische letterkundige producten houden het allernauwst verband met het gebeuren van de dag. Vraagstukken en problemen worden erin opgeworpen en behandeld, zowel voor individu als gemeenschap. De censuur is hiervan de oorzaak geweest. Onderwerpen, die elders in vaktijdschriften behandeld zouden zijn, werden thans vermomd als roman of in het drama ter sprake gebracht. Gogols „Dode Zielen" is hiervan een bekend voorbeeld. Daar het wereldgebeuren en het dagelijks leven dus de bakermat der letterkunde werd, is ook het drama niet zoals in West Europa in de kerk ontstaan. Het Russische drama is als zuiver wereldlijke instelling ontstaan en is zo gebleven. In de Russische kerk hebben trouwens devotie-practijken, zoals die in West Europa zich naast de eigenlijke liturgische vieringen ontwikkelden nimmer ingang gevonden.

Westers geworden was reeds Toergenjev — in dit boek Turgenev gespeld — en Gontsjarov (Gontcharov). Hierna komen Tolstoï en Dostojevski, welke van de Russiche schrijvers wel het bekendst geworden zijn in het buitenland.

De Rus, zoals die beschreven wordt in de boeken van Dostojevski, Tolstoï en Tsjechof, was een indolent schepsel, dat veel praatte en veel thee en wodka dronk; over werken werd zelden gesproken en van prachtige wilspraestaties lezen wij zelden. Opgewektheid is wel het laatste, waarop wij in een Russische roman van deze tijd van onderdrukking rekenen. De Rus werkt daar als niemand anders, thee en wodka zijn schaars; niemand legt meer wil aan de dag dan hij en hij is opgewekter aangaande toekomst dan wie ook, en in alle uitingen van de kunst treedt dit duidelijk naar voren, veelal ten nadele van de tegenwoordige tijd.

Als kunst werkelijk de weerspiegeling is van het leven, zo zeggen de Sovjets, dan is het niet voldoende dat in de letterkunde de reeds verkregen veranderingen tot uiting komen. De kunstenaar moet dan de komende orde uitbeelden.

„Realisme", zeide Plechanof, „kan die naam niet dragen, als het de werkelijkheid weergeeft in een gestremde vorm en de nieuwe verschijnselen en impulsen vermijdt, die tot een verandering in die werkelijkheid moeten leiden."

Tot dusver heeft de letterkunde niets van grote betekenis in Sovjet-Rusland voortgebracht, en een Sovjet-schrijver van het fotmaat van Kogol, Tolstoi of Dostojevski bezit Rusland nog niet. Het boek van Spector, dat indirect in de biographische en litteraire beschouwingen de donkerte van knechtschap doet zien zoals die onder tsaristisch régiem was, doet toch weer eens zien, dat geestelijke bloei niet met technische beschaving gemeen gaat. Het tegendeel is juist waar.

Er wordt thans veel gesproken over Rusland en dit land wordt vaak voorgesteld als de heiland der volken. Degenen, die dit thans doen, denken daarbij aan een heilloos instituut als het communisme. Pius XI, die dit, al-lang voor iemand eraan dacht, ook deed, dacht hierbij aan iets anders, nl. aan een herkerstening der maatschappij, welke practisch onmogelijk is bij de kerkelijke verdeeldheid. En de Anglicaanse theologen hebben ook in bovengenoemde zin over Rusland gesproken, lang voordat het Engelse publiek processies hield waar het Marxhuis en bloemen hoopte op zijn graf.

Beiden hebben het communisme veroordeeld en de noodzakelijkheid van vele goede dingen, die in het communisme gevonden worden, beklemtoond. Maar beiden hebben allermeest de Christelijke gedachte naar voren gehaald en in de Russische kerk een brug gezien tussen Rome, Constantinopel, Moskou, Kantelberg, en ook de Utrechtse „Mariaplaats", wier hereniging met de „Maliebaan" onderwerp van het gebed der Nederlandse Christenen zij. De panslavische gedachte, zoals die in den grootmeester van het Panslavisme, Dostojevski, tot uiting is gekomen, vertoont ogenschijnlijk overeenkomst met de nazie-idee van „Deutschland über alles". Maar in het panslavisme is de grondslag der pravoslavische gedachte, waarin orthodoxie en slavenras in één samentreffen. Niet in een nazistisch „Herrenvolk", dat andere volken uitdelgt, maar in de geest van universaliteit, welke in de veelheid zich toont. Spreekt Jan en alleman thans over Ruslands roeping, het zij gezegd, dat een van de grootste schrijvers reeds deze roeping heeft beschreven. Voor Dostojevski was Rusland reeds de redder der christelijke beschaving, niet omdat het graansilo's en blikgroenten kon maken, maar om de schat des geloofs. Dostojevski was niet Katholiek; en deed zelfs in sommige boeken, o.a. in „de Gebroeders Karamazov" felle aanvallen op de Katholieke kerk. Maar hij bracht dezer Kerk (en gener andere) eerbetoon, omdat hij te eerlijk was dit niet te doen. Hij stond een te Russisch Christendom voor, dat was zijn zwakke punt. Hadde het Rusland zijner dagen die opgang met West-Europa gehad als het Engeland van Newman, dan lijkt het ons geen boude bewering, dat Dostosjevski de Russische Newman geworden was in het geloof.

Inzake de wereldlijke cultuur wenste Dostojevski alle vreemde invoeden van een nationale cultuur te bannen. Dat doen de Nazies ook. Ook de Nazies preken een Duits Christendom. Hoe Russisch Dostojevski ook was in kerkelijke zaken, hij ontspoorde nimmer tot een Russischen Christus.

Stelt tegenover deze „orthodoxie", het Germaanse „Christendom", onder een nationalen Duitsen God. Dostojevski was overtuigd van de missie van „Heilig Rusland".

Ook wij kunnen bij al onze bewondering voor Ruslands praestaties, bij onze eerbied voor het titanisch geweld der Russische krijgsmacht, niet geloven, dat het het communisme is, dat dit tot stand bracht, maar veeleer de rijke, diep geestelijke denkende Russische geest, het Russische panslavische ideaal, en wellicht ook nog het rechtslavische geloof. Met Hare Majesteit en Doctor Kasteel (in zijn herdenkingsartikel van wijlen Cardinaal Hinsley) verfoeien wij het communisme, zonder daarbij evenals Churchill eits te laten vallen van onze bewondering voor de heldhaftige verdediging der Russen. Wij gaan zelfs nog verder door inderdaad in het rechtslavische Rusland een grote factor van de redding der wereld te zien, zoals deze in de 19-d' eeuwse letterkunde reeds werd voorspiegeld.

De Nazies bogen op de verhevenheid van hun heilige arische ras. Dostojevski voorzag in zijn „Russische mythe", dat Rusland de wereld van de chaos redden zou, niet door het communisme, doch door het geloof. Dostojevski heeft, wellicht om zijn nationalistisch exclusivisme, indertijd een grote populariteit in Nazie-Duitsland genoten. Maar den Nazies zal het niet mogelijk zijn Dostojevski's ideeën te verwezelijken. Beide staan op te verschillende basis. Dostojevski op de grondslag der Apostelen, ook al was hij technisch geen lid van de Katholieke Kerk; de Nazies op de grondslag van een omgehouwen Wodanseik. Dostojevski wilde de wereld redden niet door soldaten en bewapening, maar door Kerk en volksontwikkeling. Voor Dostojevski was er geen substituut van den Christus. En hoewel hij de ziel des Russischen volks ten hemel hief, kende hij geen haat ten opzichte van andere rassen en nationaliteiten.

Dat is Ruslands roeping. Zó zien ook wij in Rusland en andere met ons Verenigde Volken, redders der christelijke beschaving voor welker behoud wij — naar het soms bij tij en vaker bij ontij door onze propagandisten verkondigde woord — immers vechten. Rusland verloochent ook in dit opzicht zijn verheven historie niet.

DE AFRIKAANSE TAAL

Die opbou van 'n afrikaanse tegniese terminologie.

Wij lezen in „Die Transvaler":

„Toe die Suid-Afrikaanse Akademie verlede jaar (1941 — Red) besluit het om sy werksaamhede in twee fakulteite te splits, een vir taal en lettere en die ander vir wetenskap en tegniek, is die stap algemeen toegejuig, want die behoefte daaraan is reeds lankal gevoel. Dr. E. C. N. van Hoepen van Bloemfontein het reeds enige jare gelede so 'n stap bepleit, omdat dit nodig was dat die Afrikaanse wetenskaplikes ook in een liggaam saamgesnoer kon word vir die behoorlike koördinering van hul werk.

Verlede week het die fakulteit vir wetenskap en tegniek van die Akademie nou sy eerste jaarvergadering sedert sy stigting in Pretoria gehou. Blykens die koerantverslae was dit 'n baie groot sukses en is belangrike samesprekings gevoer. Seker die belangrikste besluit wat hier geneem is, is die stigting van 'n ingenieursafdeling wat hom veral daarop sal toelê om 'n Afrikaanse tegniese terminologie te help skep. „Die opbou van 'n Afrikaanse tegniese terminologie ag ons een van ons eerste pligte", het die voorsitter, dr. J. K. Marais, verklaar. „Ons geslag het die unieke voorreg om as wetenskaplikes te mag meehelp aan die opbou van n' jong taal".

Dit is woorde hierdie wat inslaan en 'n gevoel van blydskap en trots in die hart van elke opregte Afrikaner sal verwek. Die Afrikaanse taal sit sy suksesvolle offensiewe nog voort. Agter hom lê reeds 'n groot aantal vyandelike stellings wat hy stormenderhand verower het. Voor hom lê daar egter ook nog 'n reeks vestings wat hy moet verower voordat die oorwinning volkome sal wees. Vir die bereiking van hierdie doel staan Afrikaans vandag baie sterker as in die verlede. Waar dit in die verlede meestal slegs taalkundiges was wat aan die opbou van die taal gehelp het, het ook nou die wetenskaplikes hulle aan die sy van hierdie manne geskaar.

Een van die dinge wat die yweraars van die Afrikaanse taal steeds deur hul teenstanders na die hoof geslinger word, is die feit dat die Afrikaanse taal dan geen tegniese terminologie sou besit nie. 'n Mens sou reken dat die Engelse taal klaar gebore is met 'n vakterminologie, as hierdie mense eers begin praat. Tog is dit nie die geval nie. Elke nuwe uitvinding van die wetenskap lei byna elke keer tot die skepping van een of meer Engelse woorde. Dat Afrikaans nog nie 'n eie tegniese terminologie geskep het nie. het voortgespruit uit omstandighede waarmee elkeen bekend is. Hierby kon dit natuurlik nie gelaat word nie, indien Afrikaans hom op alle terreine van die lewe wou handhaaf.

Die besluit van die fakulteit van wetenschap en tegniek van die Akademie gaan nou hierdie leemte aanvul. Deur die skepping van 'n eie tegniese terminologie gaan die Afrikaner se moedertaal oorgedra word na gebiede waar hy tot dusver 'n volslae vreemdeling was en waar die Engelse taal hier in Suid-Afrika heer en meester was. Dit beteken vordering en vordering deur 'n taal beteken lewenskragtigheid. Die Afrikaanse taal toon elke dag meer en meer sy geskiktheid as medium van omgang tussen mense wat op alle terreine van die lewe staan.

Afrikaans het begin as die taal van die boer wat die binneland van Suid-Afrika met sy ossewa ingetrek het. Vanuit die boerehuis is vervolgens die skool, die universiteit, die kerk, die staatskantoor en die volksraad verower. Nou staan Afrikaans ook op die punt om die chemiese laboratorium, die operasiesaal en die fabriek, te verower. Wie kan nog enige twyfel hê oor die groot toekoms van die Afrikaner se taal?